

РЕШЕНИЕ

№ 766

гр. София, 26.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на седемнадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Елена Тахчиева

Кристина Филипова

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Ася Събева Въззивно гражданско дело № 20211000503904 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение от 21.10.2021г., постановено по гр.д. № 4466/2020г., по описа на СГС, ГО 3 състав съдът е уважил частично иск с правно основание чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ, като е осъдил Прокуратурата на Република България, да заплати в полза на М. А. Д. сумата от 100 000 /сто хиляди/ лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, както и имуществени вреди в размер на 18 000/осемнадесет хиляди/ лева, ведно със законната лихва върху главницата считано от 26.04.2018г. до окончателното ѝ изплащане и разноски в размер на 610 лв. /от които 600 за адвокат/ и 10 лв. на осн.чл.10.ал.3 ЗОДОВ, съобразно уважената част от иска.

Със същото решение е отхвърлен предявеният иск за неимуществени вреди за разликата над 100 000 лв. до пълния предявен размер от 200 000 лева, като неоснователен.

В срока по чл.259 ГПК срещу решението е депозирана въззивна жалба от ответника по делото.

Жалбоподателят-ответник Прокуратурата на Република България, оспорва решението в неговата осъдителна част и моли съда да го отмени и отхвърли исковете изцяло респ. да намали техния размер. Посочва, че в мотивите си съдът е посочил всички обстоятелства, които обуславят неимуществените вреди, но не е обсъдил коя вреда се явява

в причинна връзка с дейността на органи на ПРБ, не е посочил значението им за техния размер и не е дал отговор защо именно тази сума -100 000 лв. е приета за справедлива обезвреда. Съдът не е обсъдил отделните критерии и тяхното значение спрямо присъдения размер на обезщетение. При постановяване на своето решение съдът не е съобразил в достатъчна степен, че наказателното производство е приключило в досъдебната му фаза в разумен срок. Твърденията на ищцата за претърпени вреди от воденото срещу нея наказателно производство, изразили се в емоционално, социално и здравословно увреждане, в преживяни безпокойство и стрес, са неподкрепени с доказателства и напълно голословни. Не се представят никакви доказателства, че поради наличието на горепосочените същата е ползвала каквато и да било медицинска помощ или каквато и да било лекарска намеса по време на воденото наказателно производство. Съгласно константната съдебна практика, размерът на обезщетението за неимуществени вреди е свързан с критерия за справедливост, дефиниран в чл.52 ЗЗД, като справедливостта не е абстрактно понятие, а се извежда от преценката на конкретни обстоятелства. Присъденото в настоящия случай обезщетение се явява в противоречие с практиката на ВКС и не е съобразено с икономическия стандарт в страната. По отношение на имуществените вреди в размер на 18 000 лв. присъдени със съдебното решение за изплатени адвокатски хонорар твърди, че няма доказателства за действително изплатени суми за защита. Сумата е прекомерно завишена с оглед Наредбата за адвокатските възнаграждения. Съдът не се е мотивирал на какви доказателства се обосновава решението в частта за имуществени вреди.

Въззиваемата страна М. А. Д. оспорва жалбата и моли съда да потвърди решението като правилно и законосъобразно. Посочва, че от събраните по делото писмени и гласни доказателства безспорно се установява, че твърдените от нея неимуществени вреди са й нанесени именно вследствие на воденото срещу нея наказателно преследване, описано в исковата молба. Свидетелите са лица, които имат преки наблюдения върху твърдените факти, реакциите на ищцата и последиците от воденото срещу нея наказателно преследване върху нейното здраве и психика, както и върху отношението на близки и приятели по отношение на нея. Именно от свидетелските показания по делото се установява еднозначно, че вследствие воденото срещу нея наказателно производство тя се е променила не само психически, сринала се тотално, изпаднала в депресия, била обсебена от натрапчиви мисли, свързани с воденото срещу нея наказателно преследване и медийното му отразяване, влошило се здравословното ѝ състояние. Размерът на справедливото обезщетение за неимуществени вреди не е и не може да бъде унифициран, той е винаги резултат от преценка на конкретните факти и обстоятелства, касаещи конкретната личност и преживяното от нея, вследствие незаконните действия на държавните органи. Претърпените неимуществени вреди никога не могат да бъдат еднакви, поради строгата индивидуалност на човешката психика и възприятия, начина на живот, семейното и общественото положение, професионалната реализация и др. на дадената личност.

Що се отнася до имуществените вреди намира за неоснователно оплакването на Прокуратурата за липса на основание за присъждане на обезщетението за имуществени

вреди в размер на заплатените от ищцата адвокатски хонорари за защита в наказателното производство на обща стойност от 18 000 лева с ДДС. От представените по делото и неоспорени от насрещната страна документи - договори, фактури и приходни касови ордери за получени от Адвокатско дружество Д., А. и съдружници плащания по фактурите, установяващи извършено плащане, се установява, че за защита и процесуално представителство по воденото срещу нея наказателно производство ищцата е заплатила адвокатски хонорари както следва: сумата от 3000 лева - заплатено в полза на Адвокатско дружество "Д., А. и съдружници" възнаграждение за защита по сл.д. № 27/2006 на НСлС и 600 лева ДДС; сумата от 5000 лева - заплатено в полза на Адвокатско дружество "Д., А. И съдружници" възнаграждение за защита по н.о.х.д. №1030/2010 на СГС, НК, 27 с. и 1000 лева ДДС; сумата от 2000 лева - заплатено в полза на Адвокатско дружество "Д., А. и съдружници" възнаграждение за защита по н.д. №301/2015 г. на ВКС I НО и 400 лева ДДС; сумата от 5000 лева - заплатено в полза на Адвокатско дружество "Д., А. и съдружници" възнаграждение за защита по в.н.о.х.д. № 478/2015 на САС, НО, 8 състав, и 1000 лева ДДС. Изрично възражение за прекомерност на заплатените адвокатски хонорари (чл.83, ал. 2 ЗЗД) не е правено пред първа инстанция, поради което намира, че същото е преклудирано.

Софийски апелативен съд, действащ като въззивна инстанция, след като разгледа жалбите и обсъди събраните доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл.2 ал.1 т.3 от ЗОДВПГ и чл.84 ал.3 ЗЗД.

Ищцата **М. А. Д.** твърди, че на 11.02.2007г. по сл.д. № 27/2006г. по описа на НСлС било предявено обвинение на Д. А. Д. за престъпление по чл. 321 НК, в рамките на което Е. Н. Б., С. П. К. и ищцата били посочени като членове на организираната престъпна група. С присъда № 60/15.02.2013 г. по НОХД № 1030/2010 г. по описа на СГС, НО, 27 с-в била призната за виновна по така повдигнатото ѝ обвинение, с наложено наказание лишаване от свобода за срок от 3 г., което на основание чл. 66, ал. 1 НК било отложено за срок от 5 години. С присъда № 11/17.03.2017 г. по ВНОХД № 478/2015 г. по описа на САС, НО, 8 с-в, била повторно призната за невиновна по повдигнатото ѝ обвинение, като с решение на ВКС № 287/26.04.2018г. оправдателната присъда спрямо нея била оставена в сила и така окончателно оправдана. Твърди, че в резултат на привличането ѝ като обвиняема и воденото повече от 11г. наказателното производство спрямо нея са ѝ причинили сериозни неимуществени вреди. Допълнително утежняващо положението обстоятелство бил и широкият медиен отзвук на делото срещу нея. Доброто ѝ име като честен и добросъвестен човек било опетнено, а оправдаването ѝ не би могло да заличи изцяло последиците от това. Претендира обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер 200 000 лв. и обезщетение за претърпени имуществени вреди, изразяващи се в заплатени адвокатски възнаграждения за защита в наказателното производство, в размер 18 000 лв., ведно със законната лихва върху двете претенции, считано от влизане в сила на оправдателната присъда по отношение на нея, до окончателното му изплащане, ведно със сторените

разноски.

Ответникът ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ оспорва така предявените иски по изцяло - както по основание, така и по размер. На първо място счита, че отсъстват доказателства органите на ПРБ да са извършвали други действия освен правно регламентирани в НК. В тежест на ищцата е да докаже твърдените неимуществени и имуществени вреди, непосредствената им връзка с процесното обвинение, както и техния размер. Заявява, че не са налице доказателства, които да установяват действително търпени вреди като пряк и непосредствен резултат от обвинението. Недоказани са твърденията за причинен изключителен психологически дискомфорт, възникнали здравословни проблеми и затруднена кариера в причинна връзка с процесното обвинение. Оспорва иска за обезщетяване на неимуществени вреди като недоказан по основание и по размер, като несъобразен с икономическия стандарт в страната, както и с принципа на чл. 52 ЗЗД и трайната съдебна практика. При преценката за продължителност на производството следва да се има предвид фактическата и правна сложност на делото, както и факта, че обвиняеми са били още четири лица, а освен това делото е преминало през три съдебни инстанции. По отношение на иска за имуществени вреди в размер 18 000 лв. твърди, че няма доказателства за действително изплатени суми за защита. Счита сумата за прекомерна.

От фактическа страна се установява безпротиворечиво, че на 11.02.2007г. по сл.д. № 27/2006г. по описа на НСлС било повдигнато обвинение на Д. А. Д. за престъпление по чл. 321 НК, в рамките на което Е. Н. Б., С. П. К. и ищцата били посочени като членове на организираната престъпна група. На 19.02.2007г. подала молба до НСлС, с която декларирала готовността си да се яви пред съответния орган, но никой не я призовал, а междувременно била обявена за общодържавно издирване. На 03.05.2007г. се явила без призовка в НСлС, като с постановление от 03.05.2007г. по сл. дело № 27/2006г. по описа на Национална следствена служба, пр.пр. № 402/2006г. по описа на СГП била привлечена в качеството ѝ на обвиняема за престъпление по чл.321, ал.3 пр.2 вр.ал.2 вр. чл.253 ал. 1 НК. Със същото постановление ѝ била взета мярка за неотклонение „гаранция“ в размер на 20 000 лв., като с определение от 10.05.2007г. по н.ч.д. № 1679/2007 г. по описа на СГС, НО, 23 състав, размерът на „гаранцията“ бил намален от 20 000 лв. на 10 000 лв. По внесен от СГП обвинителен акт било образувано НОХД № 2222/2009г. по описа на СГС, НО, 4 състав. С разпореждане от 14.08.2009г. по НОХД № 2222/2009г. по описа на СГС, НО, 4 с-в съдебното производство било прекратено и върнато на СГП за отстраняване на допуснатите съществени процесуални нарушения. СГП отново внесъл обвинителен акт, въз основа на който било образувано НОХД № 4808/2009 г. по описа на СГС, НО, 27 с-в. С определение от 26.01.2010г. по НОХД № 4808/2009г. по описа на СГС, НО, 27 с-в съдебното производство било прекратено и върнато повторно на СГП за отстраняване на допуснатите на досъдебното производство съществени процесуални нарушения. По внесен от СГП трети нов обвинителен акт било образувано НОХД № 1030/2010г. по описа на СГС, НО, 27 с-в. С този обвинителен акт на ищцата ѝ било повдигнато обвинение за престъпления по чл.253 НК - извършване на финансови операции (вносяне в брой и нареждания за преводи на парични суми от различни

банкови сметки на фирми в банки в чужбина към РБ за кредитиране на дейността на „Прайвит Файнънс Юниън“ АД гр. София) с пари, за които е знаела или предполагала, че са придобити чрез незаконен трафик на наркотични вещества - придобиване, разпространение, държане, превозване и пренасяне на високорискови наркотични вещества в големи размери, без надлежно разрешително - престъпление по чл.321, ал. 3, пр.2 (ред. ДВ бр. 92 от 2002г.), пр.3 т.2 вр.ал.2 НК. По това дело до произнасянето на присъдата на 15.02.2013г. били проведени общо 23 съдебни заседания.

С присъда № 60/15.02.2013 г. по НОХД № 1030/2010 г. по описа на СГС, НО, 27 с-в ищцата била призната за виновна по така повдигнатото ѝ обвинение, с наложено наказание лишаване от свобода за срок от 3 г., което на основание чл. 66, ал. 1 НК било отложено за срок от 5 години.

По жалба, подадена от нея било образувано ВНОХД № 966/2013г. по описа на САС. С присъда № 34/11.07.2014г. ищцата била оправдана по повдигнатото ѝ обвинение.

Срещу оправдателната присъда бил подаден протест на САП и образувано н.д. № 301/2015г. по описа на ВКС, I НО. С решение № 191/27.05.2015г. ВКС отменил присъдата и върнал делото за ново разглеждане от друг състав на САС. При новото разглеждане на делото, с присъда № 11/17.03.2017 г. по ВНОХД № 478/2015 г. по описа на САС, НО, 8 с-в, била отново призната за невиновна по повдигнатото ѝ обвинение, като с решение на ВКС № 287/26.04.2018г. оправдателната присъда спрямо нея била оставена в сила и така окончателно е оправдана.

От мотивите на САС става ясно, че подсъдимите Е. Б. и С. К. са братя, а подсъдимата М.Д. е бивша съпруга на подс.Б., с когото обаче продължавала да живее, че подс.М.Д. и подс. Д. Д. са сестри, като последната е била омъжена за К. Д. до смъртта му на ***г., че подсъдимите и К. Д. са пътували заедно извън страната през периода 2002 г. до май 2005 г., че с посредничеството на св. И. Н. са закупени седем дружества в офшорни зони – САЩ, БВО, Великобритания, на които са били открити банкови сметки в банки в Швейцария и в Австрия, по които са били извършавани преводи на парични суми.

На 20.03.2003 г. със съдействието на св. И. Н. било закупено и дружеството Global Associates Limited. Това дружество било основано в Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия от св.Л. Г.. След кореспонденция по e-mail между св.И. Н. и св. Л. Г. като директор на дружеството на 20.03.2003г. била вписана ищцата в настоящото производство М.Д.. Тя била вписана и като държател на единствената обикновена акция на дружеството. Св. Н. изискал от св.Г. документите по вписването на подс. М.Д. и същите били получени в България с писмо от 20.03.2003г. Длъжността директор подс. Д. заемала до 07.01.2004г., а след това по искане на св. Н. от 01.03.2004г. била отписана със задна дата като директор и акционер на дружеството, считано от 07.01.2004г. За номинален директор и акционер на дружеството бил назначен св.С. П.. На 10.01.2006г. св.И. Н. уведомил св.Г., че същите няма да използват повече компанията и тя била заличена на 19.09.2006г.

На 6.05.2004г. К. Д. внесъл по откритата на 22.03.2004г. лична сметка с №0835-223372-3 в банка Credit Suisse в брой парична сума в размер на 100 000 евро. На 06.09.2004 г. той упълномощил подс. Д. да го представлява пред банката по тази сметка. След неговата смърт на 30.05.2005г. тя наредила превод на останалата по сметката парична сума в размер на 38 808,02 евро, равняващи се на 75 901.89 лв. по нейна лична сметка №*** Baby Bear в банка Credit Suisse, Конфедерация Швейцария.

На същата дата и място подс. Д. придружила св.В. Д. при нареждането на средства от банкови сметки,

облагодетелствани собственици, на които са били К. и В. Д. и по нейната лична сметка №*** Baby Bear в банка Credit Suisse, в размер на 998 802,72 евро и от сметката на Quillin Ventures International Limited в размер на 1 018,04 евро в банка Credit Suisse.

При така направения анализ на доказателствата САС, НО, 8 състав приема, че подс. Е. Б. и подс. С. К., заедно с починалия К. Д., са участвали в организирана престъпна група, създадена с цел извършване на престъпление по чл. 253 НК- пране на пари, поради което потвърдил присъдата на СГС, с която първите двама са признати за виновни по предявеното им обвинение по чл. 321 ал. 3 вр. ал. 1 НК. **По отношение на подс. М. Д. и подс. Д. Д. е преценил, че събраните по делото доказателства не му позволяват извеждането на еднопосочен извод за съпричастността им в групата, поради което присъдата на СГС е отменена в тази ѝ част и двете са оправдани по обвинението по чл. 321 ал. 3 вр. ал. 1 от НК.** Според съда наличието на роднинска връзка и такава по сватовство предполага /а не доказва/ свързаност между лицата и дори трайност на връзките между тях. САС преценил, че нито един от останалите елементите на състава на престъплението не е доказан по несъмнен начин за да потвърди постановения съдебен акт в тази му част. Участието в престъпно сдружение изисква трайност на връзката, съгласуваност на воите да се извършва престъпление в страната или чужбина. За наличието на всеки един от тези елементи, доколкото подсъдимите не дават обяснения, съдът следва да прецени от наличните доказателства, събрани по делото. Ако от обстоятелството, че двете подсъдими са сестри може да се прави предположение за наличието на трайна връзка между тях, то от това, че съпрузите им имат общ бизнес и те пътуват понякога с тях, не може да се съди за съществуването на съгласуваност във воите им и те да участват в извършването на престъпление пране на пари. **По делото са налични доказателства за това, че всяка една от тях е била директор на едно от придобитите офшорни дружества.** Факт е също така, че подс. Д. чрез св. Н. е запознала К. Д. със св. Н., за когото знаели, че е юрист специалист по корпоративно право. От това обаче не може да се твърди, че подсъдимата е съгласувала волята си с другите за участие в престъпното сдружение и е знаела за каква дейност е привлечен св. Н.. Съгласието ѝ да бъде регистрирана като собственик на дружество „Фиделити Ентерпрайс“ и дори знанието ѝ, че дружеството е офшорна фирма не установява това, тъй като от показанията на св. Н. се установява, че документите и цялостната дейност по закупуване на офшорните дружества е била иницирана и координирана от К. Д.. Не може да се твърди с убедителност за постановяването на осъдителен съдебен акт и това, че след като е съобщила на св. Н., че парите идвали от бащата на К. Д., а това не било така, тя е знаела действителните му финансови възможности и чрез тази информация е прикривала действителния източник. В показанията си св. Д. не сочи снаха му да е участвала в дейността на дружествата и контакти с двете банки, и между тях да е осъществявана комуникация по повод паричните преводи, с изключение на съвместното им пътуване до Швейцария, осъществено след смъртта на К. Д. и то по повод закриване на една от сметките на Д. и прехвърляне на средствата по нея на съпругата му подс. Д.. В тази част подс. Д. е оправдана по обвинението по чл. 253 от НК и присъдата не е атакувана. Посоченият по- горе факт за тяхно съвместно пътуване, коментиран в светлината на обвинението за участие в ОПГ, също не доказва нищо, тъй като св. Д. е посочил в показанията си, че преди да бъде убит сина му го помолил, ако с него се случи нещо да прехвърли парите по сметка на съпругата му. Ако подс. Д. е била част от това сдружение, то тя би имала достъп до сметките като титуляр или чрез пълномощно, така както са имали достъп подс. К., подс. Б. и починалия К. Д..

Развитите по- горе съображения изцяло се отнасят и за подс. Д.. За подсъдимата освен това в обвинителния акт липсват фактически данни за участието ѝ в ОПГ. Като такива прокуратурата е инкриминирала обстоятелството, че от закупуването на дружеството средата на 2003 г. до 2004 г. за няколко месеца тя е била управител на офшорното дружество „Глобул Асосиейшън лимитет“, след което на нейно място е встъпил С. П., който е представлявал и друга част от офшорните дружества. Вярно е, че чрез това дружество са кумулирани средства, но подсъдимата няма доказано отношение нито към внасянето на сумите, нито към тяхното движение по сметки със знанието за действителните цели, които са били преследвани от това – прикриването на произхода на средствата и затрудняване тяхното установяване. Напротив доказателствата сочат, че подс. М. Д. е предоставила пълномощно на св. В. Д., да представлява компанията – кредитор пред Банката за предоставяне на кредита на ПФЮ, като реално нарежданията за движенията по сметката и били давани от телефона на К. Д. в ***, вкл. и в случаите, когато баща му не е бил в страната. Подсъдимата не разполагала със спесимен и не е била упълномощена да тегли или внася суми в сметките на някое от дружества. Не се установява подс. Д. да е била наясно изобщо с цялата схема по закупуването на множество офшорни фирми и начинът на захранването им в брой със средства от К. Д. и съпруга си подс. Б. и нарежданията по сметките на дружеството, докато тя е била

негов директор. Няколкото техни съвместни пътувания извън страната могат да бъдат обяснени по много различни начини, но не само с този предложен от обвинението. Контактите ѝ със св. Г. К., съвместното им пътуване и нейно гостуване в дома му в Швейцария също така не са положителен факт с еднопосочно значение относно съпричастността и към престъпното сдружение, тъй като свидетелят обясни пред САС с подс. Б. и съпругата му се познават отдавна и поддържат отношения.

Поради изложеното САС е приел, че обвинението срещу подс. Д. и подс. Д. се основава само на предположения, което не му позволява да потвърди присъдата на СГС, с която те са признати за виновни за участието си в ОПГ, поради което двете са оправдани. САС прецени и наличието на друго основание, че в обстоятелствената част на обвинителния акт липсват факти за участието на двете подсъдими в инкриминираната престъпна дейност, което представлява нарушение на правото им на защита, порок който може да бъде отстранен чрез оправдаването им.

Следователно времето от датата на привличането на Д. като обвиняема до влизането на оправдателната присъда в сила е от 03.05.2007г. до 26.04.2018г. възлиза общо на 10 години, 11 месеца или почти 11 години. За престъплението, за което е била обвинена, се предвижда наказание „Лишаване от свобода“ до 6 години /т.е. тежко умишлено по смисъла на чл.97 т.3 НК/. Наложена е мярка за неотклонение - парична гаранция.

Досежно неимуществени вреди по делото са ангажирани гласни доказателствени средства, а именно - разпит на св.Д. /баща/ и П. /приятелка/ в о.с.з. на 11.10.2021г.

Баща ѝ знае за воденото срещу дъщеря му наказателно дело, продължило няколко години и приключило с оправдателна присъда. Твърди, че то ѝ се е отразило толкова зле, че с думи не може да се опише, било постоянен тормоз, плачела непрекъснато, не можела да спи, била на хапчета. Дъщеря му била много притеснена, защото има две деца, мислела си, че, ако бъде осъдена, няма да има кой да ги гледа. Особено се почувствала зле, когато първата присъда срещу нея била осъдителна. Плачела, пиела успокоителни, за да заспи. В момента състоянието ѝ е леко подобро.

Св.П. знае за делото срещу нея още от началото. Тогава М. си гледала детето, защото то било мъничко. Изпаднала в тежка депресия. В момента, в който постановили осъдителната присъда срещу нея, три нейни приятелки се редували и ходели да спят у тях, защото получавала паник атаки, ако нямало някой около нея. Ищцата ѝ се е обаждала посред нощ да я пита, ако нещо се случи и я осъдят, дали ще ѝ гледа децата. Преди повдигане на обвинението Д. била добре, най - важна била грижата за децата. След това не искала да се среща с журналисти, а делото било медийно отразявано, наложило се да „се скрие“, с месеци не излизала от дома си. Притеснявала се заради децата, особено заради по - голямата - А., защото тя вече разбирала какво става, не пускали въщи телевизор. Ако някой се приближал по - близо до нея, изпадала в паника. Много хора се отдръпнали от нея. Оттогава и до момента продължава да взема лекарства. В един период имала психически проблем, ходела на психолог, появил се проблем с цикъла.

Няма новопредставени доказателства пред настоящата инстанция.

При така описаната фактическа обстановка съдът намира решението на ОС за правилно по същество по следните съображения:

Първо - основанието за ангажиране отговорността на държавата чрез органите на прокуратурата по реда на ЗОДОВ е обективен факт и ако спрямо лицето е било повдигнато обвинение за извършване на престъпление по НК, което впоследствие е било прекратено, поради това, че деянието не е извършено от това лице, респ. ако лицето е оправдано, а наложената мярка за неотклонение е отменена поради липса на законно основание - несъставомерност, изразяваща се в липса на авторство, именно тези обстоятелства дават

основание обвинението да бъде квалифицирано като незаконно, **независимо от това**, че отделните процесуално-следствени действия са били извършени в съответствие със закона и в рамките на правомощията на разследващия орган. Тези изводи съответствуват напълно и на указанията по приложението на материалния закон, дадени в т. 3 на ТР № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС, в което е прието, че държавата се освобождава от отговорност за вреди **само ако единствената причина за увреждането е поведението на гражданите.**/в този смисъл ОПРЕДЕЛЕНИЕ № 18 ОТ 22.01.2009 Г. ПО ГР. Д. № 3948/2008 Г., Г. К., II Г. О. НА ВКС/

От събраните по делото писмени и гласни доказателства, се установи, че е налице повдигнато и поддържано обвинение от органите на прокуратурата спрямо *ищцата, като наказателното производство е продължило повече от 11 години, считано от 03.05.2007г. до 26.04.2018г., за престъпление, което е тежко умишлено, при мярка за неотклонение-парична гаранция*, както и че от тези действия на прокуратурата на последната са причинени неимуществени вреди - силно изживян стрес и притеснения, довели до паник атаки, както и имуществени такива, под формата на претърпяна загуба – платен адв.хonorар в наказателното производство, обстоятелства, които обуславят кумулативното съществуване на елементите на фактическия състав на нормата на чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ.

Отговорността по ЗОДОВ на държавата и общините е деликтна и доколкото няма специални правила, размера на обезщетението за причинените неимуществени вреди се определя от общата норма - чл. 52 ЗЗД, която определя справедливостта като единствен критерий. Съгласно правилата за разпределение на доказателствената тежест, ищецът следва да установи по реда на пълното доказване настъпилото влошаване на общия му здравословен статус и психическо състояние, претърпените болки и страдания, както и наличието на причинно-следствената връзка между тях и воденото срещу него наказателно производство, претърпените страдания и интензитета на стреса, опозоряването на името му и репутацията му. Тежестта на престъплението, за което е повдигнато обвинение се преценява именно като обстоятелство, което е от значение за справедливото овъзмездяване на оневинения обвиняем /подсъдим/. Това обстоятелство, обаче, няма и не може да има самостоятелно значение, нито може да бъде определено парично изражение на неимуществените вреди, за които се претендира по чл. 2 ЗОДВПГ, по текстове на НК.

Правно релевантно е как то се е отразило върху обвиняемия /подсъдимия/, което няма как да бъде напълно еднакво за различните лица, а при специфичните за всеки случай факти и обстоятелства.

От събраните доказателствени средства, се констатира, че спрямо ищцата е била взета мярка за процесуална принуда – парична гаранция, че предприетото наказателно преследване е за тежко умишлено престъпление, което е продължило повече от 10 години, което се е отразило крайно неблагоприятно върху личността ѝ и нейното емоционално и най-вече психическо състояние - била притеснена, подтисната, изплашена, депресирана, започнала да получава паник атаки. Няма ангажирани писмени доказателства, сочещи наличието на влошено здравословно физическо състояние.

Същевременно съдът намира, че горепосочените вреди не се намират в пряка причинно-следствена връзка единствено с повдигнатото обвинение, доколкото за съдът е ноторно известен факта, че на 05.03.2013г. е била отвлечена по-малката дъщеря на

въззиваемата Л.. Екшън сцената се разиграла малко след 7.30 часа сутринта пред луксозната семейна къща, която се намира на бул. „***“ 90 в кв. „***“, в която 10-годишната Л. живее заедно с майка си М.Д.. Малката Л. излязла за училище, придружавана от служител на СОТ 161, който охранявал дома. Пред къщата е бил паркиран жълт автомобил „Шкода Октавия“, с който гардът Б. Ц. всяка сутрин карал детето на училище. Внезапно трима маскирани нападатели препречили пътя им и стреляли с автомат по охранителя. Детето е било качено в черен джип БМВ Х5, след което л.а. потеглил към Околовръстното шосе. След стрелбата раненият охранител, е успял да каже, че детето е било невредимо. Простреляният гард е приет във ВМА адекватен, в стабилно състояние. Мъжът е с наранявания на гръдния кош, прободна рана в левия бял дроб, както и счупено ребро. Десетгодишната дъщеря Л. е върната обратно след 47 дни в плен, след което е освободена. Поисканан е откуп от 10 млн.лв. В интервю за „24 часа“ в края на март 2013г. М.Д. обяснила, че сметките и имуществото на нейно име и на името на бившия ѝ съпруг Е. Б. са запорирани заради заведени досъдебни производства. В крайна сметка най-вероятно са били платени около 500 хил. евро.

От друга страна съпругът ѝ е бил осъден на лишаване от свобода за друго престъпление в Италия, който процес безспорно се е отразил негативно на ищцата и е кумулирал вредите.

Ето защо САС намира, че установените по обем вреди в настоящото производство не се дължат единствено и главно на обвинението. Затова и присъденият размер от общо 100 000 лв. не кореспондира нито с обема на вредите, нито с икономическата конюнктура в страната за периода 2007г. до 2018г., нито с доказаната фактическа обстановка.

Следва да се посочи, че неспазването на разумен срок в наказателно производство с привлечен обвиняем увеличава вредните последици за последния в степен, която е предмет на конкретна преценка. Тази степен не следва да намира изражение чрез увеличение на размера на обезщетението в геометрична прогресия, без да се изследва и отчита в решаващата дейност на съда прякото значение, което продължителността има за конкретно претендираната вреда, с оглед нейното естество. В случая продължителността не се намира в пряка причинно-следствена връзка с вредите, тъй като е повече от 10 години, но се отнася до ОПГ и пране на пари, което изисква специални икономически познания и събиране на доказателства за офшорни сметки чрез съдебни поръчки.

В обобщение - въззивният съд констатира, че е налице съвпадение на крайния резултат от изводите на първата и настоящата инстанции по отношение основателността на иска, а по отношение на размера на обезщетението намира, че същият следва да бъде намален до 15 000лв. т.е. решението следва да бъде частично отменено в неговата осъдителна част за разликата над 15 000 лв. до 100 000 лв.

II. Според разпоредбата на чл.4 ЗОДОВ, държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице. В [чл.82 ЗЗД](#) имуществените вреди са два вида - претърпени загуби и пропуснати ползи. Според т. 11 на ТР № 3/22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС обезщетението за имуществени вреди се определя с оглед особеностите на всеки конкретен случай и при наличие на причинна връзка с незаконните актове на правозащитните органи, от което е видно, че за да се присъди обезщетение за имуществени вреди, следва да се установи причинна връзка между вредата и незаконното обвинение в извършване на престъпление.

От събраните по делото писмени и гласни доказателства, се установи, че са направени разходи от общо 18 000 лв. платен адв.хonorар в наказателното производство. Неоснователно е възражението на прокуратурата, че няма доказателства сумата реално да е платена. От представените по делото и неоспорени от насрещната страна документи - договори, фактури и приходни касови ордери за получени от Адвокатско дружество „Д., А. и съдружници“ плащания по фактурите, се установява, че за защита и процесуално представителство по воденото срещу нея наказателно производство ищцата е заплатила адвокатски хonorари както следва: сумата от 3000 лева - заплатено в полза на Адвокатско дружество "Д., А. и съдружници" възнаграждение за защита по сл.д. № 27/2006 на НСлС и 600 лева ДДС; сумата от 5000 лева - заплатено в полза на Адвокатско дружество "Д., А. и съдружници" възнаграждение за защита по н.о.х.д. №1030/2010 на СГС, НК, 27 с. и 1000 лева ДДС; сумата от 2000 лева - заплатено в полза на Адвокатско дружество "Д., А. и съдружници" възнаграждение за защита по н.д. №301/2015 г. на ВКС I НО и 400 лева ДДС; сумата от 5000 лева - заплатено в полза на Адвокатско дружество "Д., А. и съдружници" възнаграждение за защита по в.н.о.х.д. № 478/2015 на САС, НО, 8 състав, и 1000 лева ДДС.

В отговора на ИМ е направено възражение за прекомерност, което съдът намира за неоснователно, тъй като сумата е платена за досъдебно производство плюс три инстанции по същество СГС, САС и ВКС и САС, като съгласно чл.13 Наредбата за минималните размери за защита на подсъдимия, частния обвинител или частния тължител възнаграждението е: при наказание до 15 години лишаване от свобода - 1500 лв.; За процесуално представителство, защита и съдействие на подсъдимия, по няколко обвинения възнаграждението по ал.1, предвидено за най-тежкото обвинение, се увеличава с 1/2. При защита на повече от едно лице възнаграждението за всяко защитавано лице се определя по реда на ал. 1. За изготвяне на въззивна или касационна жалба, без процесуално представителство възнаграждението е в размер 3/4 от възнаграждението по чл. 13.

С оглед гореизложеното съдът намира възражението за неоснователно т.е. в тази част решението следва да бъде потвърдено.

ПО РАЗНОСКИТЕ обжалваем интерес от общо 118 000 лв., като жалбата е частично основателна /до 85 000 лв./

На основание чл.78 ал.3 ГПК жалбоподателят-ответник дължи в полза на въззиваемата страна направените разноски за явяване пред настоящата инстанция, но такива няма направени и не следва да се присъждат.

Следва да бъдат преизчислени разноските, присъдени пред първа инстанция и по-конкретно платени 1200 лв. адв.хonorар и 10 лв. д.т. От тях дължими са само 6.60 лв. и 10 лв. д.т./цена на исковете общо 218 000 лв./ или общо 16.60 лв. с оглед уважената част от исковете /33 000 лв./

Воден от горното и на основание чл. 271 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение от 21.10.2021г., постановено по гр.д. № № 4466/2020г., по описа на СГС, ГО 3 състав **В ЧАСТТА**, с която е уважена претенцията за неимуществени вреди за разликата над 15 000 лв. до 100 000 лв., и разноските, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявения от М. А. Д., ЕГН *****, съд.адрес: гр. ***, ул. „***” № 4А, ет. 4, **срещу** Прокуратурата на Република България с адрес: гр.София, бул."Витоша" № 2, Съдебна палата, иск с правно основание чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ, за разликата над 15 000 лв. /петнадесет хиляди лева/ до 100 000 лв./сто хиляди лева/ представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от неоснователно повдигнато срещу нея обвинение за престъпление по чл. 321 НК по сл.д. № 27/2006г. по описа на НСлС, по което е оправдана с влязла в сила на 26.04.2018г. присъда № 11/17.03.2017 г. постановена по ВНОХД № 478/2015г. по описа на САС, НО, 8 с-в, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 26.04.2018г. до окончателното ѝ изплащане, като неоснователен в тази част.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България с адрес: гр.София, бул."Витоша" № 2, Съдебна палата, **ДА ЗАПЛАТИ В ПОЛЗА НА** М. А. Д., ЕГН *****, съд.адрес: гр. ***, ул. „***” № 4А, ет. 4, сумата от 16.60 лв. /шестнадесет лева и шестдесет стотинки/, направени разноски пред първа инстанция.

В необжалваната отхвърлителна част решението е влязло в сила.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението с касационна жалба.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____